

DECIZIA ETAPEI DE ÎNCADRARE

privind Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice
2021-2030

Nr. 7/08.03.2021

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1076/2004 *privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe*, a fost derulată etapa de încadrare în procedura evaluării de mediu pentru **Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030**, denumit în continuare **PNIESC**, al cărui titular este **Ministerul Energiei**. Declanșarea procedurii de evaluare de mediu a fost anunțată în mass-media.

PNIESC a fost notificat Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) în data de 12.02.2021 într-o versiune consolidată. Această nouă versiune a planului a fost publicată pentru consultare publică pe site-ul MMA la secțiunea destinată acestei proceduri (Domenii/Evaluare Impact/Evaluare de Mediu pentru Strategii/ Planuri/ Programe), la linkul: <http://www.mmediu.ro/categorie/pniesc/272> pe data de 19.02.2020 și de către titular la linkul: <http://economie.gov.ro/anunt-renotificare-pniesc-2> pe data de 12.02.2021. De asemenea, titularul a publicat 2 anunțuri în mass-media, la interval de 3 zile, și anume pe data de 15.02.2021 și de 18.02.2021, în cotidianul „Jurnalul Național”.

În cadrul etapei de încadrare în procedura evaluării de mediu, MMA a consultat autoritatea de sănătate publică și autoritățile interesate de efectele implementării planului, precum și titularul planului, în cadrul ședinței Comitetului Special Constituit din data de 25.02.2021, care s-a desfășurat în regim de video-conferință.

În urma parcurgerii etapei de încadrare, ca urmare a analizei versiunii planului notificată în data de 12.02.2021, a consultării autorității de sănătate publică, a autorităților interesate de efectele implementării planului și a titularului planului în cadrul ședinței Comitetului Special Constituit, precum și a consultării publicului, **Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor decide că Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 nu necesită evaluare de mediu și se supune procedurii de adoptare fără aviz de mediu.**

I. Prezentarea planului:

Uniunea Europeană a stabilit obiectivele privind energia și clima la nivelul anului 2030, după cum urmează:

- Obiectivul privind reducerea emisiilor interne de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40% până în 2030, comparativ cu 1990;
- Obiectivul privind un consum de energie din surse regenerabile de 32% în 2030;
- Obiectivul privind îmbunătățirea eficienței energetice cu 32,5% în 2030;
- Obiectivul de interconectare a pieței de energie electrică la un nivel de 15% până în 2030.

În consecință, pentru a garanta îndeplinirea acestor obiective, fiecare stat membru a fost obligat să transmită Comisiei Europene un proiect al Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) pentru perioada 2021-2030. Proiectele PNIESC stabilesc obiectivele și contribuțiile naționale la realizarea obiectivelor UE privind schimbările climatice. În consecință, România a transmis propriul proiect PNIESC.

În temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999 *privind guvernanta uniunii energetice și a acțiunilor climatice*, Comisia Europeană a evaluat proiectele planurilor naționale, în diverse etape. Regulamentul prevede că fiecare stat membru trebuie să țină seama în mod corespunzător de toate recomandările Comisiei referitoare la propriul plan național integrat privind energia și clima și dacă nu dă curs unei recomandări sau a unei părți substanțiale a unei recomandări, statul membru în cauză trebuie să transmită și să facă publice motivele deciziei sale.

În data de 14.10.2020, Comisia Europeană a făcut României unele recomandări referitoare la PNIESC, ceea ce a determinat Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri să solicite autorităților care au făcut parte în grupul de lucru interinstituțional care a elaborat PNIESC, constituit în baza Memorandumului nr. 7351/MB/12.04.2017 cu tema „Planurile naționale integrate în domeniul energiei și schimbărilor climatice”, să participe la reformularea unor măsuri/acțiuni în sensul în care acestea să fie prezentate într-un mod clar, fără ambiguități și în conformitate cu recomandările Comisiei.

De asemenea, pentru asigurarea coerenței generale în programare, măsurile/acțiunile din PNIESC au fost corelate cu cele din alte documente programatice, aprobate deja și care au făcut obiectul unor proceduri de evaluare de mediu, de exemplu: Planul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2022, Strategia Energetică a României 2020-2030, cu perspectiva anului 2050. În luna ianuarie a.c., au avut loc întâlniri între Ministerul Energiei, MMAP (Direcția Păduri, Direcția Biodiversitate), Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru clarificarea unor aspecte legate de reformularea unor acțiuni în conformitate cu programele operaționale deja aprobate.

În urma tuturor acestor reformulări, Ministerul Energiei a elaborat un document nou, consolidat, pentru PNIESC, pentru care a fost declanșată o nouă procedură de evaluare de mediu, în conformitate cu prevederile art. 9 din HG nr.1076/2004.

Justificarea pentru declanșarea unei noi proceduri de evaluare de mediu se bazează pe faptul că față de momentul notificării PNIESC-ului inițial, din 23.04.2020, contextul evaluării de mediu este substanțial diferit.

O diferență de context importantă este faptul că la momentul primei notificări procedura de evaluare de mediu pentru Strategia Energetică a României 2020-2030, cu perspectiva anului 2050 era în desfășurare, fără a fi emis un aviz de mediu, astfel că nici obiectivele din PNIESC din domeniul energetic nu erau încă evaluate, ceea ce făcea ca PNIESC să se încadreze în prevederile art. 5, alin. 2, lit. a) din HG nr. 1076/2004, adică în categoria planurilor supuse evaluării de mediu.

Având în vedere că obiectivele din domeniul energetic din cadrul PNIESC se regăsesc în țintele prevăzute în Strategia Energetică a României 2020-2030, cu perspectiva anului 2050, și coroborând cu faptul că pentru această strategie autoritatea centrală pentru protecția mediului a derulat deja procedura evaluării de mediu care s-a finalizat cu emiterea Avizului de mediu nr. 53/04.11.2020, putem concluda că pentru măsurile din domeniul energetic, PNIESC integrează considerațiile cu privire la mediu; o nouă evaluare a acestora ar conduce la dublarea evaluării de mediu, fără obținerea unui plus de integrare a considerațiilor de mediu în plan.

Obiective PNIESC:

Țintele naționale asumate la nivelul anului 2030 pentru sectorul energetic sunt:

Ponderea globală a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie 30,7%

Ponderea SRE-E 49,4%

Ponderea SRE-T 14,2%

Ponderea SRE-Î&R 33,0%

Eficiență Energetică (% față de proiecția PRIMES 2007 la nivelul anului 2030)

Consum primar de energie -45,1%

Consum final de energie -40,4%

PNIESC integrează cu prioritate obiectivele și direcțiile stabilite prin strategiile specifice în domeniul energetic, respectiv al schimbărilor climatice. Obiectivele naționale prevăzute în cadrul PNIESC au fost stabilite în acord cu următoarele cinci dimensiuni principale:

1. decarbonare - emisiile și absorbțiile GES și energia din surse regenerabile;
2. eficiență energetică;
3. securitate energetică;
4. piață internă a energiei;
5. cercetare, inovare și competitivitate.

Direcții de dezvoltare / Tendințe

Proiecțiile realizate pe baza ipotezelor utilizate la realizarea acestui plan indică atingerea unei ponderi globale.

Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică (SRE -E) - Ținta SRE - E va avea o valoare de 41.0% în 2020, 45.8% în 2025, respectiv 49.4% în 2030. (conform Grafic 3 din PNIESC - *Traietoria orientativă a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică, 2021 - 2030*).

Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie în sectorul de încălzire și răcire (SRE - Î&R) - Ținta SRE - Î&R va avea o valoare de 25,2% în 2020, 29,3% în 2025, respectiv 33% în 2030. (conform Grafic 4 - *Traietoria orientativă a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie în sectorul încălzire și răcire, 2021 - 2030*).

Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie în sectorul transporturilor (SRE - T) - Ținta SRE - T va avea o valoare de 10% în 2020, 10,1% în 2025, respectiv 14.2% în 2030. (conform Grafic 5 - *Traietoria orientativă a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie în sectorul încălzire și răcire, 2021 - 2030*).

Principalele surse de energie regenerabilă în consumul final brut de energie electrică sunt hidroenergia, energia eoliană și energia solară.

Traietoria estimativă, defalcată pe tehnologie, a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică, 2021-2030, [ktep]:

- Hidroenergie: 1.415,9 ktep în 2020, 1.457,9 ktep în 2025, respectiv 1.460,3 ktep în 2030;
- Eolian: 564,6 ktep în 2020, 828,8 ktep în 2025, respectiv 1004,9 ktep în 2030;
- Solar: 170,4 ktep în 2020, 424,6 ktep în 2025, respectiv 632,6 ktep în 2030;
- Alte surse regenerabile: 77,4 ktep în 2020, 77,4 ktep în 2025, respectiv 77,4 ktep în 2030;
- Total consum final brut de energie electrică din surse regenerabile: 2,228,4 ktep în 2020, 2.788,7 în 2025, respectiv 3.175,2 ktep în 2030.

Principalele surse de energie regenerabilă în consumul final brut de energie în sectorul încălzire și răcire provin din pompe de căldură și căldură derivată.

Evoluția preconizată a energiei din surse regenerabile, precum și a consumului final brut de energie în sectorul Încălzire & Răcire, 2021-2030 este:

- Consum final de energie: 3.481,2 ktep în 2020, 3.892,1 ktep în 2025, respectiv 4.026,5 ktep în 2030;
- Căldură derivată : 76,2 ktep în 2020, 170,0 ktep în 2025, respectiv 263,7 ktep în 2030;
- Pompe de căldură: 0 ktep în 2020, 55,0 ktep în 2025, respectiv 119,6 ktep în 2030;
- Total consum final brut de energie electrică din surse regenerabile în sectorul Încălzire & Răcire: 3.557,4 ktep în 2020, 4.117,0 ktep în 2025, respectiv 4.409,8 ktep în 2030.

În sectorul transporturilor, biocarburanții de generația I și generația a II-a vor contribui semnificativ la atingerea țintei, pe lângă energia electrică din surse regenerabile în transportul rutier și cel feroviar.

Traectoria estimativă, defalcată pe tehnologie, a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie în sectorul transporturilor, 2021-2030, [ktep] (Tabel 7):

- Energie electrică din surse regenerabile în transportul rutier: 2,2 ktep în 2020, 10,5 ktep în 2025, respectiv 55,7 ktep în 2030;
- Energie electrică din surse regenerabile în transportul feroviar: 46,9 ktep în 2020, 72,2 ktep în 2025, respectiv 97,6 ktep în 2030;
- Energie electrică din surse regenerabile în alte tipuri de transport: 1,3 ktep în 2020, 5,3 ktep în 2025, respectiv 16,2 ktep în 2030;
- Biocarburanți de generația I: 505,7 ktep în 2020, 490,5 ktep în 2025, respectiv 474,3 ktep în 2030;
- Biocarburanți de generația a II-a: 0 ktep în 2020, 40,5 ktep în 2025, respectiv 63,6 ktep în 2030.

Total consum final brut de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor este de: 635,4 ktep în 2020, 728,4 ktep în 2025, respectiv 989,9 ktep în 2030.

Politici, măsuri, proiecte sau acțiuni viitoare prevăzute în PNIESC

A) Dimensiunea Decarbonare

1. Promovarea investițiilor în capacități noi de producție a energiei electrice, cu emisii reduse de carbon;¹

- Înlocuirea unei importante capacități pe bază de surse cu emisii crescute, cu centrale noi, eficiente și cu emisii reduse, pe gaze, energie nucleară și RES;
- Planul de Dezvoltare și Decarbonare al CE Oltenia 2020 - 2030:
 - Construcția a trei parcuri fotovoltaice, cu o putere instalată totală de circa 300 MW pe depozitele de zgură și cenușă închise (aferele termocentralelor Rovinari, Turceni și Ișalnița). Lucrările vor începe din anul 2023, iar punerea în funcțiune se va realiza în 2024 (150 MW), respectiv 2025 (150 MW suplimentar);
 - Construcția unui bloc energetic nou în cogenerare de 200 MW pe gaz natural la SE Craiova care va înlocui începând din anul 2024 capacitățile actuale de 2x150 MW pe lignit;
 - Construcția unui bloc energetic de 400 MW pe gaz natural la SE Turceni care va înlocui începând din anul 2026 o capacitate existentă de 330 MW pe lignit;

¹ Aceste proiecte și acțiuni viitoare au fost evaluate în procedura de evaluare de mediu desfășurată pentru Strategia Energetică a României 2020-2030 cu perspectiva anului 2050 (SER), finalizată cu emiterea Avizului de mediu nr. 53/04.11.2020.

- Construcția a 2 blocuri energetice de 400 MW (putere totală instalată suplimentar 800 MW) pe gaz natural la SE Ișalnița care vor înlocui începând din anul 2024 blocul 8 de 315 MW pe lignit și din 2025 blocul 7 de 315 MW pe lignit;
- 2. Utilizarea veniturilor din Mecanismele EU-ETS și din Fondurile Structurale aferente noului Cadru Financiar Multianual 2021-2027 pentru proiectele în domeniul SRE și al eficienței energetice la nivel național și internațional;
- 3. Implementarea celor mai bune tehnologii disponibile (BAT), în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterii eficienței energetice în procesele industriale;
- 4. Dezvoltarea prioritară și încurajarea utilizării transportului feroviar pentru transportul de persoane (în detrimentul transportului rutier) și integrarea intermodală a acestuia cu celelalte moduri de transport. Acest lucru se va realiza prin²:
 - Implementarea politicii Uniunii Europene în domeniul transporturilor (documentul COM (2011) 144 „Cartea Albă - Foaie de parcurs către un spațiu european unic al transporturilor - către un sistem de transport competitiv și eficient din punct de vedere al resurselor”), ce vizează:
 - Transferul unui procent de 30% din transportul rutier de mărfuri pe distanțe de peste 300 km până în 2030 către alte moduri de transport (cum ar fi transportul pe calea ferată sau pe căile navigabile) și de peste 50% până în 2050;
 - finalizarea, până în 2050, a unei rețele feroviare europene de mare viteză. Triplarea lungimii rețelei feroviare de mare viteză existente până în 2030;
 - până în 2050, majoritatea transportului de călători pe distanțe medii ar trebui să se efectueze pe calea ferată;
 - realizarea de progrese în direcția aplicării principiilor „utilizator-plătitor” și „poluator plătitor”.
 - Creșterea calității serviciului de transport cu metroul, prin:
 - achiziția de trenuri noi, performante, cu consum redus și frânare recuperativă;
 - modernizarea infrastructurii existente (sistemul de ventilație din stații, calea de rulare, instalațiile electrice și iluminatul din stații, instalațiile de automatizări, etc);
 - creșterea accesibilității stațiilor de metrou (pasaje, accese, escalatoare, lifturi);
 - adaptarea graficelor de circulație corelate cu nivelul traficului de călători;

² Aceste proiecte și acțiuni viitoare au fost evaluate în cadrul procedurilor de evaluare de mediu desfășurate pentru:

- Planul de Mobilitate Urbană Durabilă București - Ilfov, finalizată cu emiterea Avizului de mediu nr. 40/09.01.2017;
- Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020, finalizată cu emiterea Avizului de mediu nr. 3/20.08.2015, cu modificările ulterioare pentru care s-au emis decizii ale etapei de încadrare în procedura evaluării de mediu.

- integrarea transportului în comun de suprafață cu cel subteran prin implementarea unui sistem de taxare compatibil cu celelalte mijloace de transport în comun.
 - Dezvoltarea/extinderea rețelei de metrou în corelație cu nevoia de mobilitate și celelalte moduri de transport:
 - îmbunătățirea accesului în București prin intermediul transportului public;
 - realizarea de parcări park & ride la intrările în București (la capetele magistralelor de metrou) pentru preluarea călătorilor care vin din localitățile limitrofe.
5. Promovarea tranziției către o economie circulară, prin politici și măsuri de gestionare a deșeurilor³:
- Identificarea unităților administrativ-teritoriale care nu au prevăzut în contractul de salubritate colectarea separată a deșeurilor municipale în conformitate cu art. 17(1) din Legea 211/2011 cu modificările și completările ulterioare și informarea MMAP;
 - Verificarea implementării sistemului de colectare separată a deșeurilor municipale în unitățile administrativ-teritoriale în care există contracte de salubritate care cuprind această obligație;
 - Utilizarea instalațiilor de tratare a deșeurilor construite prin proiectele de Sistem de Management Integrat al Deșeurilor;
 - Demararea unei proceduri de achiziție publică pentru derularea unor campanii de informare și conștientizare la nivel național cu privire la prevenirea, colectarea separată și valorificarea deșeurilor municipale;
 - Tratarea deșeurilor la nivel local, în tot județul în care au fost generate;
 - Crearea de centre pentru pregătirea pentru reutilizare a deșeurilor municipale - cel puțin unul în fiecare județ/sector al Municipiului București;
 - Extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile, a biodeșeurilor, a deșeurilor verzi;
 - Extinderea capacităților de sortare;
 - Construirea de instalații de compostare, instalații de digestie anaerobă de tratare mecano-biologică cu biuscare;
 - Integrarea instalațiilor de tratare a deșeurilor existente;
 - Închiderea tuturor depozitelor neconforme;
 - Construirea de depozite conforme în județele în care nu au fost încă implementate proiecte de tip Sistem de Management Integrat al Deșeurilor și extinderea capacităților de depozitare existente;
 - Îmbunătățirea cadrului legislativ existent în domeniul gestionării deșeurilor;

³ Proiecte și activități viitoare analizate în Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, pentru care a fost parcursă procedura evaluării de mediu, care s-a finalizat cu Avizul de mediu nr. 46/14.12.2017.

- Întărirea capacității instituționale a instituțiilor responsabile cu gestionarea și monitorizarea gestionării deșeurilor;
 - Monitorizarea și controlul activităților ce presupun managementul deșeurilor;
 - Organizarea de campanii de informare și conștientizare a cetățenilor asupra beneficiilor generate de activitatea de reciclare;
 - Stimularea unor simbioze energetice între SACET-uri și industria din proximitate (exemplu: proiectul pilot demonstrativ Horizon 2020 pe axa SPIRE în orașul Cluj-Napoca, de recuperare a căldurii reziduale de la o fabrică locală și introducerea în sistemul de termoficare al orașului).
6. Promovarea electromobilității în transportul rutier (vehicule ușoare și transport public urban):
- Elaborarea unui plan pentru implementarea rețelelor publice de încărcare;
 - Instalarea de stații de reîncărcare pentru autovehiculele electrice;
 - Reduceri de taxe și scutiri de impozit pentru achiziția vehiculelor electrice sau hibride;
 - Continuarea acordării de subvenții guvernamentale pentru achiziția vehiculelor electrice sau hibride;
 - Elaborarea de reglementări pentru susținerea agenților interesați să investească în infrastructura de electromobilitate;
 - Aplicarea unui tarif atractiv asigurat pentru noi aplicații în domeniul electricității, cum ar fi mobilitatea electrică;
 - Introducerea de taxe de mediu ridicate și stricte, care să limiteze achiziția vehiculelor uzate;
 - Introducerea unor benzi speciale de circulație pentru mijloacele de transport public și automobilele electrice;
 - Elaborarea de reglementări la nivel municipal pentru organizarea locurilor de parcare cu acces limitat;
 - Pregătirea de acțiuni de promovare a importanței electromobilității;
 - Stimularea investițiilor în dezvoltarea industriei prelucrătoare, de echipamente pentru SRE, eficiență energetică și electromobilitate prin stabilirea unor măsuri de sprijin care cuprind cercetarea, stabilirea unor standarde comune și dezvoltarea infrastructurii necesare autovehiculelor electrice și hibride;
 - Extinderea, respectiv modernizarea transportului urban public cu mijloace ecologice;
7. Promovarea utilizării biocarburanților în transport (atât continuarea utilizării celor tradiționali, cât și introducerea celor avansați în transportul rutier);
8. Implementarea Strategiei de renovare pe termen lung (SRTL);
9. Creșterea Eficienței Energetice în sectoarele industriale reglementate prin EU-ETS;
10. Dezvoltarea și promovarea Mobilității Alternative;
11. Reînnoirea parcului auto;
12. Adoptarea de tehnologii avansate în sectorul energetic;

13. Alte politici/măsuri specifice sectorului energetic:

- Aplicarea condițiilor mai restrictive de desfășurare a activităților de către companiile din sectorul energetic;
- Reducerea în continuare a emisiilor de poluanți în aer, apă și sol, stabilite prin legislația aplicabilă sectorului energetic;
- Co-finanțarea proiectelor care vizează tehnologii și procese de decarbonare, finanțate prin noile mecanisme de sprijin EU-ETS (de exemplu, prin Fondul de Inovare);
- Elaborarea de reglementări prin care să se depășească barierele în realizarea investițiilor private.

14. Alte politici/măsuri specifice sectorului transporturilor:

- Limitarea circulației vehiculelor cu alimentare convențională în centrele orașelor, pentru a îmbunătăți calitatea aerului;
- Promovarea dezvoltării producției și a infrastructurii necesare penetrării combustibililor alternativi, inclusiv GPL, GNC și GNL;
- Implementarea standardelor cu privire la emisiile CO₂ în transportul ușor de pasageri, conform prevederilor Regulamentului 2019/631;
- Implementarea standardelor cu privire la emisiile CO₂ în transportul greu, conform prevederilor Regulamentului 2019/1242;
- Introducerea unor stimulente economice puternice pentru un sistem de transport ecologic, prin instrumente de preț;
- Extinderea sistemelor de management smart a transportului în marile orașe;
- Dezvoltarea infrastructurii pentru ciclism;
- Scăderea nivelului de poluare, inclusiv fonică, din centrele urbane;
- Asigurarea unui traseu de traversare a României care să aibă impact minim asupra mediului;
- Creșterea nivelului de conștientizare a beneficiilor transportului ecologic.

15. Alte politici/măsuri specifice sectorului rezidențial:

- Elaborarea de standarde calitative obligatorii pentru conservarea și eficientizarea energetică, incluzând izolarea termică, iluminatul, utilizarea aerului condiționat etc.;
- Atragerea de investiții în infrastructura de rețea pentru încurajarea încălzirii din surse electrice;
- Pregătirea de campanii de informare pentru definirea emisiilor cauzate de tipuri diverse de echipament sau proprietăți;
- Identificarea de acțiuni specifice pentru încurajarea utilizării becurilor LED/inteligente în locul celor convenționale;
- Introducerea obligativității în ceea ce privește clădirile noi din proprietatea/administrarea autorităților administrației publice care urmează să fie recepționate în baza autorizației de construire emise după 31 decembrie 2020, să fie clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero;
- Implementarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor ce prevede creșterea

obligativității cu privire la acoperirea consumului de energie primară din SRE de la 10% la 30%;

- Promovarea utilizării energiei electrice în încălzire, în special în locuințele din mediul semi-urban și rural, acolo unde se poate justifica economic investiția în pompe de căldură aer-sol, cu eficiență energetică ridicată;
- Continuarea pe termen lung a programului Casa Verde Plus;
- Promovarea utilizării energiei regenerabile în sectorul rezidențial și terțiar prin implementarea proiectului Strategiei de renovare pe termen lung emis de MLPDA, inclusiv instalarea panourilor termice și solare prevăzute în documentul strategic menționat;
- Promovarea cooperării dintre diferite părți interesate pentru identificarea soluțiilor adecvate și alinierea obiectivelor acestora în ceea ce privește decarbonarea sectorului rezidențial;

16. Alte politici/măsuri specifice sectorului industrial:

- Reducerea intensității emisiilor de carbon din industrie;
- Explorarea abordărilor voluntare, tranzacționarea emisiilor și taxele aferente;
- Realizarea de cursuri de instruire în domeniul eficienței utilizării resurselor și a producției curate;
- Stimulente financiare pentru personalul specializat în utilizarea eficientă a resurselor;
- Înființarea/ dezvoltarea de parcuri industriale care funcționează pe principiul simbiozei industriale sau încurajarea celor existente;
- Dezvoltarea de clustere regionale pentru planificarea energiei durabile, pentru utilizarea energiei inteligente în IMM-uri;
- Sprijinirea proceselor de producție ecologică și utilizării eficiente a resurselor de către IMM-uri;
- Reabilitarea site-urilor industriale și contaminate pentru protecția calității aerului, a apei, a solului și a biodiversității⁴.

17. Alte politici/măsuri specifice sectorului agriculturii și dezvoltării rurale⁵:

- Continuarea investițiilor prevăzute în Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 pentru modernizarea fermelor, până în anul 2022. Investițiile în acest domeniu vor fi continuate, detalierea acestora urmând să fie prevăzută în Planul Național Strategic 2021-2027, aspect care se va reflecta în revizuirea PNIESC, în anul 2023;
- Continuarea aplicării bunelor practici agricole, în baza Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 și a dispozițiilor privind plățile directe pe suprafață în

⁴ Evaluat în Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România, pentru care s-a emis avizul de mediu nr. 27/10.02.2014.

⁵ Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 a fost supus procedurii evaluării de mediu, finalizată cu emiterea avizului de mediu nr. 29/18.05.2015, revizuit la data de 11.02.2020.

cadrul Politicii Agricole Comune, până în anul 2022. Modalitatea de aplicare a bunelor practici agricole după anul 2022 va fi stabilită în mod detaliat în Planul Național Strategic 2021-2027, aceasta urmând a fi luată în considerare în PNIESC cu prilejul revizuirii acestui document, în anul 2023;

- Continuarea activităților privind sechestrarea carbonului în agricultură, în baza Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 și a dispozițiilor privind plățile directe pe suprafață în cadrul Politicii Agricole Comune, până în anul 2022. După anul 2022, investițiile în acest domeniu vor fi prevăzute în mod detaliat în Planul Național Strategic 2021-2027, acestea urmând a fi luate în considerare inclusiv în PNIESC cu prilejul revizuirii acestui document, în anul 2023;
- Continuarea investițiilor prevăzute în Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, până în anul 2022, pentru reabilitarea și modernizarea infrastructurii de irigații⁶ și drenaj. După anul 2022, investițiile în acest domeniu vor fi prevăzute în mod detaliat în Planul Național Strategic 2021-2027 și vor fi luate în considerare inclusiv în cadrul PNIESC cu prilejul revizuirii acestui document, în anul 2023;
- Continuarea până în anul 2022 a activităților pentru gestionarea adecvată a terenurilor agricole în scopul adaptării la efectele schimbărilor climatice, în baza Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 și a dispozițiilor privind plățile directe pe suprafață în cadrul Politicii Agricole Comune. După anul 2022, activitățile aferente acestui domeniu vor fi prevăzute în mod detaliat în Planul Național Strategic 2021-2027, acestea urmând a fi luate în considerare și în PNIESC cu prilejul revizuirii acestui document, în anul 2023.

18. Alte politici/măsuri specifice sectorului dezvoltării urbane:

- Promovarea unor măsuri de dezvoltare mai compacte, cu o utilitate combinată, orientate pe activitățile de tranzit, ca modalitate de reducere a distanțelor parcurse de autovehicule, de dezvoltare a infrastructurii și de reducere a costurilor de întreținere;
- Promovarea îmbunătățirii nivelului de eficiență energetică în clădiri și în sistemele majore de infrastructură urbană;
- Promovarea „orașelor inteligente”, respectiv a celor „verzi”.

19. Alte politici/măsuri specifice sectorului gestionării deșeurilor:

- Promovarea prevenirii generării deșeurilor;
- Creșterea gradului de reutilizare sau reciclare a materialelor incluse în fluxul de deșeuri, reducerea volumului de material ce trebuie gestionat drept deșeuri prin promovarea proceselor de simbioză industrială și aplicarea conceptului de eficiența utilizării resurselor în gestionarea durabilă a deșeurilor;
- Colectarea separată a deșeurilor biodegradabile și compostarea lor;
- Gestionarea deșeurilor comerciale, industriale și periculoase;
- Gestionarea deșeurilor menajere: măsuri de prevenire, minimizare, sortare, reciclare, tratament biologic mecanic, tratament termic;

⁶ Programul Național de Reabilitare a Infrastructurii Principale de Irigații din România, finalizat cu Decizia etapei de încadare nr. 14726/05.10.2016.

- Consolidarea și extinderea sistemelor de management integrat al deșeurilor, inclusiv recuperarea energiei din deșeuri.
20. Alte politici/măsuri specifice sectorului silviculturii:
- Creșterea suprafețelor împădurite și a altor terenuri cu vegetație forestieră prin:
 - Identificarea și includerea în fondul forestier național a vegetației forestiere care îndeplinește condițiile de încadrare ca pădure, inclusiv prin crearea de mecanisme de cointeresare a proprietarilor;
 - Continuarea identificării terenurilor inapte folosințelor agricole și ameliorarea acestora, după caz;
 - Continuarea aplicării Legii nr. 289/2002 pentru crearea sistemului național al perdelelor forestiere de protecție;
 - Asigurarea materialului forestier de reproducere;
 - Promovarea măsurilor pentru împădurirea terenurilor degradate și pentru crearea de perdele forestiere.
 - Armonizarea sistemului național de indicatori pentru gestionarea durabilă a pădurilor;
 - Conservarea și ameliorarea biodiversității ecosistemelor forestiere, prin:
 - Identificarea și conservarea pădurilor virgine și cvasivirgine, a pădurilor ripariene, a habitatelor forestiere și speciilor rare, amenințate, periclitare;
 - Protejarea diversității biologice a ecosistemelor forestiere, a pădurilor cu structuri naturale și cvasinaturale;
 - Conservarea habitatelor marginale, a zonelor umede aflate pe terenuri ocupate cu vegetație forestieră, a speciilor protejate sau vulnerabile;
 - Dezvoltarea unui sistem de compensare a unor restricții impuse de cerințele rețelei Natura 2000 pentru asigurarea gospodăririi durabile a pădurilor în cadrul ariilor naturale protejate.
 - Adaptarea continuă a pădurilor la schimbările climatice, prin:
 - Adaptarea practicilor de regenerare a pădurilor la necesitățile impuse de schimbările climatice;
 - Adaptarea continuă a sistemului de gestionare a pădurilor în vederea îmbunătățirii capacității de adaptare a acestora la schimbările climatice;
 - Menținerea și îmbunătățirea sistemului de monitorizare și observare a acțiunii factorilor biotici și abiotici destabilizatori;
 - Promovarea regenerării naturale prin aplicarea tratamentelor intensive și semiintensive adecvate;
 - Promovarea compozițiilor diversificate, cu accent pe conservarea și refacerea biodiversității genetice a speciilor forestiere cu exigențe ecologice compatibile cu condițiile staționale;
 - Refacerea pădurilor destructurate ca urmare a efectelor schimbărilor climatice;
 - Selectarea și promovarea de biotipuri de arbori rezistenți/adaptați la schimbări climatice și extinderea utilizării acestora în lucrările de regenerare a pădurilor.
 - Dezvoltarea sistemului de amenajare a fondului forestier național, prin:
 - Creșterea ponderii fondului forestier inclus în amenajamentele silvice;

- Promovarea unor sisteme de certificare compatibile cu practicile de management adoptate la nivel național;
- Monitorizarea continuă a aplicării prevederilor amenajamentelor silvice.
- Evaluarea și monitorizarea funcțiilor, serviciilor ecosistemice oferite de pădure și a resurselor forestiere, prin:
 - Realizarea inventarului forestier național;
 - Elaborarea/perfecționarea metodologiilor privind cuantificarea valorii funcțiilor și serviciilor ecosistemice oferite de pădure; proiectarea unui sistem de plăți pentru serviciile ecosistemice;
 - Creșterea capacității pădurilor de stocare a carbonului în contextul unei administrări forestiere durabile; crearea cadrului de valorificare a stocurilor de carbon.
- Lucrări de amenajare a bazinelor hidrografice torențiale - amenajarea albiilor torențiale⁷, prin:
 - Crearea unui sistem integral și integrat de amenajare a bazinelor hidrografice torențiale pentru diminuarea efectelor calamităților naturale;
 - Monitorizarea continuă a stării lucrărilor de corectare a torenților din fondul forestier național.
- Creșterea gradului de accesibilizare a fondului forestier național, prin:
 - Creșterea indicelui de desime a căilor de transport forestier;
 - Accesibilizarea arboretelor;
 - Reabilitarea/refacerea căilor de transport forestier afectate de calamități naturale;
 - Adaptarea rețelei de drumuri forestiere la caracteristicile tehnice actuale ale mijloacelor de transport forestiere;
 - Promovarea construcției de drumuri forestiere de versant.
- Realizarea sistemului informațional integrat pentru silvicultură, prin:
 - Realizarea interoperabilității sistemului informațional în silvicultură;
 - Optimizarea subsistemului SUMAL; interconectarea cu sistemele informatice ale utilizatorilor;
 - Perfecționarea subsistemului de indicatori statistici pentru silvicultură.
- Extinderea tehnologiilor de recoltare a lemnului, performante sub raport tehnic, ecologic și economic, prin:
 - Stimularea achiziției și utilizării de tehnologii performante de recoltare a lemnului și cu impact redus asupra mediului;
 - Limitarea utilizării tehnologiilor agresive față de mediu.
- Creșterea contribuției sectorului forestier la dezvoltarea rurală;
 - Utilizarea cu prioritate a bunurilor și serviciilor oferite de pădure în beneficiul comunităților locale;
 - Implicarea comunităților locale în procesele decizionale de gestionare și protecție a pădurilor.

⁷ Planul de Management al Riscului la Inundații, finalizat cu Decizia etapei de încadrare nr. 13656/01.06.2016

21. Alte politici/măsuri specifice sectorului protecției calității aerului, a solului, a apei și a biodiversității:

- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din sectorul alimentării cu apă și al epurării apelor uzate;
- Colectarea și tratarea apelor reziduale;
- Măsuri de îmbunătățire a calității aerului înconjurător;
- Măsuri de reducere a nivelului de zgomot;
- Reabilitarea siturilor industriale și contaminate;
- Evaluarea vulnerabilităților habitatelor naturale și ale speciilor protejate de floră și faună pe baza sistemului de monitorizare a stării de conservare;
- Menținerea și creșterea rezilienței ecosistemelor;
- Creșterea capacității biodiversității de adaptare la schimbările climatice prin promovarea managementului adaptativ;
- Evaluarea serviciilor oferite de ecosisteme și implementarea abordării ecosistemice în sistemele de luare a deciziilor;
- Perfecționarea/dezvoltarea cunoașterii și a înțelegerii rolului și contribuției biodiversității în adaptarea la schimbările climatice;
- Protecția, restaurarea și utilizarea durabilă a siturilor Natura 2000;
- Protecția naturii și a biodiversității, infrastructura verde.

22. Alte politici/măsuri specifice sectorului turismului și al activităților recreative:

- Protecția și extinderea zonelor naturale de recreere, în orașe și în împrejurimile acestora;
- Planificarea strategică pentru dezvoltarea destinațiilor turistice mai puțin dependente de schimbările climatice;
- Planificarea pe termen lung pentru stațiuni montane ecologice sezoniere;
- Adaptarea și protejarea turismului litoral în ceea ce privește infrastructura la schimbările climatice;
- Planificare, politici și educație de dezvoltare pe termen lung pentru ca turismul să ia în calcul consecințele schimbărilor climatice;
- Protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a turismului ecologic.

23. Alte politici/măsuri specifice sectorului sănătății publice și serviciilor de răspuns în situații de urgență:

- Dezvoltarea, la nivel național, a capacității de supraveghere a evenimentelor cauzate de diverși factori, cu impact asupra sănătății publice;
- Evaluarea riscurilor pe sănătate generate de impactul factorilor de mediu;
- Protejarea sănătății cetățenilor față de impacturile calamităților, prin consolidarea sistemului național de management al situațiilor de urgență.

24. Alte politici/măsuri specifice sectorului educării și conștientizării publicului;

25. Alte politici/măsuri specifice sectorului aigurărilor ca instrument de adaptare la schimbările climatice.

B) Dimensiunea Eficiență Energetică

1. Digitalizarea sistemului energetic românesc;
2. Implementarea măsurilor de consum dispecerizat;

3. Reînnoirea parcului auto național pentru înlocuirea autoturismelor vechi cu grad înalt de emisii și consumuri specifice mari (programul „Rabla”);
4. Dezvoltarea și promovarea mobilității alternative;
5. Implementarea celor mai bune tehnici disponibile BAT în industrie;
6. Promovarea tranziției la economia circulară;
7. Planul de decarbonare al CE Oltenia;
8. Alte măsuri ca:
 - Creșterea gradului de informare și conștientizare a populației cu privire la impactul schimbărilor climatice și al eficienței energetice, precum și adaptarea la acestea prin introducerea în programele școlare a unor cursuri destinate înțelegerii schimbărilor climatice, realizării de economii de energie și a activităților asociate;
 - Combinarea perspectivelor ONG-urilor și ale entităților guvernamentale și private cu privire la viitorul progresului în domeniul eficienței energetice, cu accent pe politicile și măsurile vizibile, creșterea importanței rolului individului în tranziția din domeniul energiei, inclusiv al liderilor din guverne și din organizațiile din sectorul privat, precum și al consumatorilor individuali;
 - Furnizarea unor măsurători mai fiabile și mai transparente privind economiile de energie, împreună cu mecanisme de etichetare a activelor, astfel încât vor contribui în continuare la creșterea nivelului de finanțare a eficienței energetice;
 - Intensificarea eforturilor de creștere a ramurii de creditare sustenabile, oferte ale băncilor, inclusiv de ipotecare, privind eficiența energetică;
 - Elaborarea de reglementări care să ia în considerare flexibilizarea măsurilor de eficiență energetică (flexefficiency).
9. Măsuri privind creșterea eficienței energetice pentru sectorul industrial:
 - Măsuri de stimulare a agenților economici din industrie care realizează audituri energetice și implementează măsurile rezultante și care mențin și îmbunătățesc un sistem de management al energiei (EnMS), conform standardului SR EN ISO 50001;
 - Standarde și norme minime de performanță pentru procesele industriale, acolo unde lipsesc;
 - Digitalizarea proceselor industriale, în cadrul marilor consumatori de energie.
10. Măsuri privind creșterea eficienței energetice în transport⁸:
 - Dezvoltarea infrastructurii de combustibili alternativi;
 - Proiecte de modernizare căi ferate;
 - Dezvoltarea rețelelor de transport feroviar TEN-T durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente, sigure și intermodale;
 - Dezvoltarea de sisteme digitale inteligente de management al traficului rutier și feroviar, dar și al transportului urban;
 - Modernizarea porturilor și ecluzelor, îmbunătățirea siguranței transportului naval prin achiziționarea de nave tehnice multifuncționale și echipamente specifice;

⁸ Proiecte de modernizare căi ferate, dezvoltarea rețelelor de transport feroviar TEN-T, modernizarea porturilor și ecluzelor au fost evaluate în Masterplanul General de Transport, finalizat cu Aviz de mediu nr.33/11.12.2015.

- Optimizarea și reducerea consumului de energie în transporturi prin sprijinirea dezvoltării transportului multimodal (incl. TEN-T), a căilor navigabile naționale și a porturilor;
 - Creșterea gradului de utilizare a transportului public, prin optimizarea mijloacelor de transport în comun (autobuze, troleibuze, tramvaie) și a infrastructurii necesare pentru o bună funcționare a acestora;
 - Achiziția de trenuri electrice de metrou, eficiente energetic, cu posibilitatea recuperării energiei la frânare;
 - Modernizarea locomotivelor electrice de 5100 kW prin utilizarea transmisiei în curent alternativ va permite utilizarea frânării electrice în sistem recuperativ;
11. Măsuri din sectorul terțiar:
- Utilizarea criteriilor de eficiență energetică la achizițiile publice;
 - Program de auditare energetică pentru IMM-uri;
 - Introducerea de platforme digitale sau de sisteme performante pentru monitorizarea, analiza și controlul consumului de energie, în special pentru clădirile care nu au scop rezidențial.
12. Măsuri de reducere a gradului de sărăcie energetică și protecția consumatorului vulnerabil:
- Realizarea de programe publice de izolare termică a imobilelor pentru comunitățile afectate de sărăcie energetică, în scopul reducerii pierderilor de energie și al scăderii cheltuielilor cu încălzirea;
 - Programe de formare și educare, inclusiv programe de consiliere în domeniul energiei.

C) Dimensiunea „securitate energetică”

1. Planul de Dezvoltare și Decarbonare al CE Oltenia 2020 - 2030;
2. Menținerea stocurilor obligatorii de țiței și gaze naturale, creșterea capacității de înmagazinare a gazelor naturale;
3. Dezvoltarea capacităților în regim de cogenerare de înaltă eficiență/integrarea SRE în producția de energie termică pentru sistemele centralizate de încălzire (construirea, până în anul 2030, de noi centrale electrice cu ciclu combinat cu turbine cu gaze (CCGT), cu o capacitate de 1600 MWe, precum și construirea de centrale în regim de cogenerare de înaltă eficiență cu o capacitate de 1.302 MWe / 1.214 MWt);
4. Încurajarea dezvoltării capacităților de stocare a energiei;
5. Promovarea consumului dispecerizabil;
6. Dezvoltarea rețelei electrice de transport, pentru atingerea unui nivel de interconectivitate de cel puțin 15,4% în 2030;
7. Digitalizarea sistemului energetic românesc;
8. Implementarea unui calendar de dereglementare a pieței de energie electrică și gaze naturale;
9. Integrarea piețelor de energie românești în piața unică europeană a energiei;
10. Elaborarea unui mecanism de sprijin de tipul Contracte pentru Diferență;
11. Încurajarea exploatarei resurselor din Marea Neagră;
12. Proiectele din domeniul transportului energiei electrice și a gazelor naturale:

- În domeniul transportului energiei electrice, proiectele prioritare de investiții în afara celor declarate ca fiind de interes comun (PIC) vizează închiderea inelului de 400 kV al României, LEA400 kV Nădab - Oradea Sud, dar și închiderea inelului de 400 kV al Municipiului București, pe zona de est, prin realizarea unei linii electrice de 400 kV de la stația electrică de transport București Sud la stația electrică Brazi Vest, inclusiv cu realizarea unei stații noi de transport în zona de NE a Capitalei (Municipiul București și județul Ilfov).
- Proiectele PCI care reprezintă o prioritate în domeniul securității energetice pentru România:
 - LEA 400 kV dublu circuit (un circuit echipat) Smârdan - Gutinaș;
 - LEA 400 kV dublu circuit Cernavodă - Gura Ialomiței - Stâlp, în concordanță cu proiectul de trecere la tensiunea de 400 kV a liniilor existente de 220 kV Brazi Vest - Teleajen - Stâlp, inclusiv stația Teleajen și stația Stâlp;
 - Modernizarea coridorului de rețea Porțile de Fier - Reșița - Timișoara - Săcălaz - Arad de la 220 kV la 400 kV, dezvoltând următoarele proiecte (etape):
 - LEA 400 kV Porțile de Fier - Reșița și extinderea stației 220/110 kV Reșița prin construcția stației noi de 400 kV;
 - LEA 400 kV dublu circuit Reșița - Timișoara și Reșița - Săcălaz, inclusiv construcția stației de 400 kV Timișoara;
 - LEA 400 kV d.c. Timișoara - Arad și Săcălaz - Arad, inclusiv construcția stației de 400 kV Săcălaz și extinderea stației de 400 kV Arad.
- România va menține și extinde coridoarele “Black Sea Corridor” și “Mid Continental East Corridor” incluse în coridorul prioritar 3 “Interconexiuni nord-sud privind energia electrică din Europa Centrală și din Europa de Sud-Est”.
- Coridorul BRUA⁹
- Dezvoltarea sistemului românesc de transport gaze naturale din zona conductei existente de interconectare între România și Republica Moldova (Iași - Ungheni).

13. Retehnologizarea unităților nucleare de la CNE Cernavodă

14. Prevenirea și gestionarea riscurilor, protecția infrastructurii critice împotriva atacurilor fizice, informatice și a calamităților.

D) Dimensiunea „piața internă a energiei”:

1. Dezvoltarea infrastructurii de energie electrică, atingând un nivel de interconectivitate de cel puțin 15,4% în 2030.

Pentru atingerea nivelului de interconectivitate, în Planul de dezvoltare a RET sunt prevăzute următoarele proiecte¹⁰:

- LEA 400 kV Nădab - Oradea Sud;
- LEA 400 kV Porțile de Fier - Reșița și extinderea stației 220/110 kV Reșița prin construcția stației noi de 400 kV;

⁹ Proiect reglementat din punct de vedere al protecției mediului

¹⁰ Proiecte reglementate din punct de vedere al protecției mediului

- LEA 400 kV dublu circuit Cernavodă - Stâlp, cu un circuit intrare/ ieșire în stația Gura Ialomiței;
 - LEA 400 kV dublu circuit Reșița - Timișoara - Săcălaz, inclusiv construirea stației de 400 kV Timișoara;
 - LEA 400 kV dublu circuit (un circuit echipat) Smârdan - Gutinaș;
 - LEA 400 kV dublu circuit Timișoara - Săcălaz - Arad, inclusiv construirea stației de 400 kV Săcălaz și extinderea stației 400 kV Arad.
2. Liberalizarea piețelor de energie;
 3. Integrarea pieței interne de energie la nivel regional;
 4. Implementarea unui mecanism de capacitate;
 5. Elaborarea unui mecanism de sprijin de tipul Contracte pentru Diferență (CfD);
 6. Contracte de vânzare a energiei electrice pe termen lung cu clienți (PPA);
 7. Digitalizarea sistemului energetic românesc (rețelele inteligente);
 8. Cuplarea piețelor de echilibrare transfrontaliere;
 9. Racordarea surselor de energie regenerabilă;
 10. Reglementarea și definirea consumatorului vulnerabil, precum și modalitatea de finanțare a acestuia;
 11. Asigurarea unei tranziții echitabile, din perspectiva impactului social și economic, pentru regiunile cu profil mono-industrial precum Valea Jiului pentru care se au în vedere alocări de tip Investiție Teritorială Integrată, pentru perioada exercițiului financiar 2021-2027 (de exemplu, proiectul pentru centrul de reconversie profesională/training în Valea Jiului).

E) Dimensiunea „cercetare, inovare și competitivitate”

1. Adoptarea tehnologiilor avansate în sectorul energetic;
2. Acordarea unor facilități fiscale;
3. Încurajarea cercetării și proiectelor demonstrative;
4. Dezvoltarea centralelor electrice solare - susținerea noilor inițiative de cercetare, precum și acordarea sprijinului pentru comercializarea și scalarea prototipurilor cu potențial;
5. Dezvoltarea proiectelor privind centralele electrice eoliene - susținerea centrelor locale de competență pentru extinderea colaborării internaționale, intensificarea parteneriatelor public-privat, realizarea transferului de cunoaștere la agenții economici;
6. Dezvoltarea capacităților de stocare, pentru scalarea soluțiilor SRE la nivelul sistemului energetic;
7. Dezvoltarea cercetării și dezvoltării tehnologiilor de producție biocombustibil și biogaz pe teritoriul României;
8. Digitalizarea sistemului energetic, prin realizarea proiectelor de tip Smart Grid și susținerea inițiativelor Transelectrica/operatorilor de distribuție;
9. Susținerea cercetării științifice pentru tranziția energetică - tehnologiile SRE, de eficiență energetică și ale electromobilității - prin extinderea parteneriatelor cu operatorii privați, nu doar din sectorul energetic, extinderea proiectelor tip „România Digitală”, participarea activă la inițiativele existente la nivel european;
10. Adoptarea de măsuri de sprijin care cuprind cercetarea, stabilirea unor standarde comune și dezvoltarea infrastructurii necesare autovehiculelor electrice și hibride;

11. Consolidarea operațională, pentru respectarea legislației de mediu și aplicarea celor mai bune practici internaționale de protecție a mediului de către companiile din sectorul energetic, în activitățile și proiectele curente;
12. Introducerea unor stimulente economice cu impact puternic, prin instrumente de preț, pentru un sistem de transport ecologic;
13. Sprijinirea investițiilor pentru modernizarea fermelor;
14. Promovarea unor măsuri de dezvoltare mai compacte, cu utilitate combinată, orientate pe activitățile de tranzit, ca modalitate de reducere a distanțelor parcurse de autovehicule, de dezvoltare a infrastructurii și reducere a costurilor de întreținere;
15. Flexibilitatea sistemului energetic, prin încurajarea dezvoltării capacităților de stocare - măsuri și politici descrise la Dimensiunea „Securitate Energetică”;
16. Dezvoltarea de capacități și mecanisme de integrare a SRE intermitente în SEN, în sisteme de acumulatori electrici, inclusiv mici capacități de stocare la locația prosumatorului;
17. Susținerea educației și promovarea cercetării științifice, securitate și sănătate în muncă.

II. Motivele care au stat la baza prezentei decizii sunt următoarele:

a) Gradul în care programul creează un cadru pentru proiecte și alte activități viitoare:

Activitățile viitoare prevăzute în cadrul PNIESC care conduc la proiecte ce necesită evaluarea impactului asupra mediului în conformitate cu legislația în vigoare au făcut parte și au fost evaluate din perspectiva HG nr. 1076/2004 în cadrul următoarelor documente programatice:

- Strategia Energetică a României 2020-2030 cu perspectiva anului 2050 (SER) (Avizul de mediu nr. 53/04.11.2020);
- Planul de Mobilitate Urbană Durabilă București - Ilfov (Avizul de mediu nr. 40/09.01.2017);
- Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 (Avizul de mediu nr. 3/20.08.2015, cu modificările ulterioare pentru care s-au emis decizii ale etapei de încadrare în procedura evaluării de mediu);
- Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (Avizul de mediu nr. 46/14.12.2017);
- Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (Avizul de mediu nr. 29/18.05.2015, revizuit la data de 11.02.2020) care se va continua cu Planul Național Strategic 2021-2027;
- Master Planul General de Transport al României pe termen scurt, mediu și lung pentru perioada 2014-2030 (Avizul de mediu nr. 33/11.12.2015);
- Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România (Avizul de mediu nr. 27/10.02.2014);
- Programul Național de Reabilitare a Infrastructurii Principale de Irigații din România (Decizia etapei de încadrare nr. 14726/05.10.2016);
- Planul de Management al Riscului la Inundații (Decizia etapei de încadrare nr. 13656/01.06.2016).

De asemenea, alte proiecte/activități viitoare/politici/măsuri ce reies din PNIESC și care sunt prezentate în secțiunea de mai sus au fie un caracter general, declarativ, fie sunt la stadiul de intenție, urmând a fi dezvoltate cu ocazia revizuirii PNIESC din 2023.

Prezentarea lor în termeni generali nu conduce la identificarea unor viitoare proiecte care s-ar încadra în categoria proiectelor din Anexele nr. 1 sau 2 ale Legii nr. 292/2018 *privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului*.

b) Legătura cu alte planuri sau programe:

PNIESC integrează obiectivele și direcțiile stabilite prin strategiile specifice din domeniul energetic, respectiv al schimbărilor climatice, bazându-se în același timp pe documentele programatice inițiate și pentru alte domenii.

PNIESC este corelat cu țintele și obiectivele stabilite prin SER, a cărei formă finală a urmărit noile reglementări europene și recomandărilor Comisiei Europene de creștere a nivelului de ambiție privind contribuția României la atingerea obiectivelor UE 2030.

De asemenea, la elaborarea PNIESC s-a ținut cont și de Strategia națională privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon (CRESC) și Planul național de acțiune 2016-2020 privind schimbările climatice.

Pentru elaborarea PNIESC au fost folosite și informații rezultate din Strategia de Renovare pe Termen Lung. De asemenea, PNIESC s-a bazat pe obiective stabilite prin Planul de Mobilitate Urbană Durabilă București - Ilfov, Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020, Master Planul General de Transport al României pe termen scurt, mediu și lung pentru perioada 2014-2030, Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020.

Programele operaționale (PO) propuse, prin intermediul cărora va fi administrat bugetul alocat României în perioada 2021 - 2027 și care sunt aliniate cu nevoile investiționale descrise în cadrul PNIESC, sunt: Programul Operațional Dezvoltare Durabilă 2021-2027, Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare 2021-2027, Programele Operaționale Regionale 2021-2027 (care vor fi implementate la nivel de regiune) și Programul Operațional pentru Tranziție Echitabilă/Justă 2021-2027.

c) Integrarea considerațiilor de mediu în PNIESC:

PNIESC integrează considerațiile de mediu, mai ales din perspectiva schimbărilor climatice. Acesta reprezintă un document strategic integrat pentru energie și schimbări climatice și conține politici, măsuri de acțiune și prognoze pentru securitatea națională, decarbonizare, eficiență energetică, piața internă a energiei, cercetare, inovare și competitivitate. PNIESC acordă o atenție sporită țăintelor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, energie regenerabilă și eficiență energetică pentru orizontul de timp 2021-2030, reflectând totodată particularitățile și prioritățile naționale din punct de vedere energetic.

Așadar, în urma recomandărilor CE, contribuția actualizată a României la realizarea obiectivelor UE până în 2030 este următoarea:

- o scădere a emisiilor ETS¹¹ față de anul 2005 de 43.9% și a emisiilor non-ETS de 2%;
- în ceea ce privește energia regenerabilă, s-a stabilit ca în anul 2030 ponderea globală a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie să fie de 30,7%;
- din punct de vedere al eficienței energetice, față de proiecția PRIMES 2007 la nivelul anului 2030 s-a stabilit ca consum primar de energie să scadă cu 45,1%, iar consum final de energie cu 40,4%.

d) Problemele de mediu relevante pentru plan:

Acest plan a fost elaborat ținând cont de specificul național și de recomandările CE, țintele asumate corespunzând unui nivel prudent de creștere, în conformitate cu particularitățile naționale. Potrivit Regulamentului de Guvernanță al Uniunii Energetice, PNIESC se va revizui în 2023-2024, moment la care modificarea țăintelor asumate se poate face numai în sensul creșterii nivelului de ambiție.

Autoritățile prezente în cadrul Comitetului Special Constituit reunit în data de 25.02.2021 au concluzionat că, în forma actuală, PNIESC consolidat nu relevă posibile efecte semnificative asupra mediului determinate de implementarea măsurilor propuse.

e) Relevanța programului pentru implementarea legislației naționale și comunitare de mediu:

PNIESC a fost elaborat ca cerință a Regulamentului 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului privind Guvernanța Uniunii Energetice.

PNIESC în forma înaintată MMAP la data de 12.02.2021 a făcut obiectul analizei etapei de încadrare, în conformitate cu prevederile HG 1076/2004 care transpunere Directiva 2001/42/CE *privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului*.

III. Informarea și participarea publicului:

Pe parcursul elaborării, în conformitate cu prevederile Regulamentului UE 2018/1999, PNIESC a făcut obiectul unei ample consultări cu factorii interesați, situație descrisă în conținutul acestui plan, în cadrul secțiunii dedicate procesului de consultare publică. Datele relevante pe acest subiect pot fi consultate în subcapitolul 1.3 al PNIESC și în anexa „Consultări publice”.

În acest context au fost derulate 3 runde de consultare publică, în perioadele 29.11-10.12.2018, 13.02-15.03.2019 și 31.01-28.02.2020, în scopul colectării, de la părțile interesate, de propuneri, sugestii și opinii cu privire la acest document. S-au înregistrat răspunsuri de la 15 părți interesate, fiind luate în considerare acele observații și propuneri care au corespuns particularităților și priorităților naționale, respectiv cele care vizau valorificarea resurselor energetice primare naționale, implementarea celor mai eficiente politici și măsuri care asigură îndeplinirea angajamentelor/țăintelor naționale asumate de

¹¹ Sistemul de tranzacționare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în UE

România, în domeniul energiei și climei pentru anul 2030, în condiții de competitivitate și sustenabilitate a costurilor, inclusiv la nivelul consumatorului final.

În urma fiecărei runde de consultare publică, Ministerul Energiei/MEEMA a publicat pe site-ul propriu proiectul PNIESC revizuit în baza recomandărilor și observațiilor primite, astfel încât părțile interesate au putut constata modul în care propunerile lor au fost incluse în proiectul PNIESC.

În perioada evaluării de mediu, ca urmare a notificării din data de 12.02.2021 cu privire la versiunea consolidată a PNIESC, în scopul informării și participării publicului s-au efectuat următoarele acțiuni:

- titularul planului a publicat două anunțuri la interval de 3 zile în ziarul „Jurnalul Național”, în data de 15.02.2021 și 18.02.2021, privind depunerea notificării referitoare la PNIESC.
- s-a disponibilizat documentația referitoare la PNIESC, spre consultare de către public, pe toată durata derulării procedurii de reglementare, la sediul și pe site-ul MMAP în data de 19.02.2020 la linkul: <http://www.mmediu.ro/categorie/pniesc/272> și la sediul și pe site-ul Ministerului Energiei la linkul: <http://economie.gov.ro/anunt-renotificare-pniesc-2> pe data de 12.02.2021.

Ca urmare a anunțurilor afișate s-a primit, în data de 02.03.2021, un set de comentarii de la o organizație neguvernamentală de mediu care vizau în special nivelul de ambiție al PNIESC. Acestea vor fi adresate de titular cu ocazia revizuirii PNIESC din 2023.

IV. Dispoziții finale

Prezenta decizie este emisă ca urmare a derulării etapei de încadrare cu consultarea titularului, a autorității de sănătate publică și a autorităților interesate de efectele implementării documentului programatic menționat, în cadrul Comitetului Special Constituit și având în vedere comentariile publicului interesat.

Ministerul Energiei are obligația de a notifica în scris autoritatea publică centrală pentru protecția mediului despre orice modificare sau extindere a planului, survenită după emiterea deciziei etapei de încadrare, în vederea evaluării potențialelor efecte semnificative asupra mediului aduse prin modificare.

Ministerul Energiei are obligația de a supune procedurii de adoptare planul, precum și orice modificare a acestuia, după caz, numai în forma avizată de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

Prezenta decizie reprezintă un act administrativ și poate fi contestată în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Prezenta decizie conține 22 (douăzeci și două) de pagini și a fost emisă în trei exemplare.

SECRETAR DE STAT

.....